



# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 290

24 Δεκεμβρίου 2007

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3625

Κύρωση, εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (κυρωτικός ν. 2101/1992, ΦΕΚ 192 Α') σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, που υιοθετήθηκε με το ψήφισμα 54/263 (25 Μαΐου 2000) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, το κείμενο του οποίου στο πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

**Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child  
on the sale of children, child prostitution  
and child pornography**

*The States Parties to the present Protocol,*

*Considering* that, in order further to achieve the purposes of the Convention on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 and 36, it would be appropriate to extend the measures that States Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and child pornography,

*Considering also* that the Convention on the Rights of the Child recognizes the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development,

*Gravely concerned* at the significant and increasing international traffic of children for the purpose of the sale of children, child prostitution and child pornography,

*Deeply concerned* at the widespread and continuing practice of sex tourism, to which children are especially vulnerable, as it directly promotes the sale of children, child prostitution and child pornography,

*Recognizing* that a number of particularly vulnerable groups, including girl children, are at greater risk of sexual exploitation, and that girl children are disproportionately represented among the sexually exploited,

*Concerned* about the growing availability of child pornography on the Internet and other evolving technologies, and recalling the International Conference on Combating Child Pornography on the Internet (Vienna, 1999) and, in particular, its conclusion calling for the worldwide criminalization of the production, distribution, exportation, transmission, importation, intentional possession and advertising of child pornography, and stressing the importance of closer cooperation and partnership between Governments and the Internet industry,

*Believing* that the elimination of the sale of children, child prostitution and child pornography will be facilitated by adopting a holistic approach, addressing the contributing factors, including underdevelopment, poverty, economic disparities, inequitable socio-economic structure, dysfunctioning families, lack of education, urban-rural migration, gender discrimination, irresponsible adult sexual behaviour, harmful traditional practices, armed conflicts and trafficking of children,

*Believing* that efforts to raise public awareness are needed to reduce consumer demand for the sale of children, child prostitution and child pornography, and also believing in the importance of strengthening global partnership among all actors and of improving law enforcement at the national level,

*Noting* the provisions of international legal instruments relevant to the protection of children, including the Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation with Respect to Inter-Country Adoption, the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction, the Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, and International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour,

*Encouraged* by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists for the promotion and protection of the rights of the child,

*Recognizing* the importance of the implementation of the provisions of the Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography and the Declaration and Agenda for Action adopted at the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, held at Stockholm from 27 to 31 August 1996, and the other relevant decisions and recommendations of pertinent international bodies,

*Taking due account* of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

*Have agreed* as follows:

#### **Article 1**

States Parties shall prohibit the sale of children, child prostitution and child pornography as provided for by the present Protocol.

#### **Article 2**

For the purpose of the present Protocol:

(a) Sale of children means any act or transaction whereby a child is transferred by any person or group of persons to another for remuneration or any other consideration;

(b) Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration;

(c) Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.

#### **Article 3**

1. Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether these offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(a) In the context of sale of children as defined in article 2:

(i) The offering, delivering or accepting, by whatever means, a child for the purpose of:

- a. Sexual exploitation of the child;
  - b. Transfer of organs of the child for profit;
  - c. Engagement of the child in forced labour;
- (ii) Improperly inducing consent, as an intermediary, for the adoption of a child in violation of applicable international legal instruments on adoption;
- (b) Offering, obtaining, procuring or providing a child for child prostitution, as defined in article 2;
- (c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.
2. Subject to the provisions of a State Party's national law, the same shall apply to an attempt to commit any of these acts and to complicity or participation in any of these acts.
3. Each State Party shall make these offences punishable by appropriate penalties that take into account their grave nature.
4. Subject to the provisions of its national law, each State Party shall take measures, where appropriate, to establish the liability of legal persons for offences established in paragraph 1 of the present article. Subject to the legal principles of the State Party, this liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.
5. States Parties shall take all appropriate legal and administrative measures to ensure that all persons involved in the adoption of a child act in conformity with applicable international legal instruments.

#### Article 4

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State.
2. Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, in the following cases:
  - (a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory;
  - (b) When the victim is a national of that State.
3. Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the above-mentioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.
4. This Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.



### Article 5

1. The offences referred to in article 3, paragraph 1, shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in those treaties.
2. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Protocol as a legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the conditions provided by the law of the requested State.
3. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.
4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.
5. If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3, paragraph 1, and if the requested State Party does not or will not extradite on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

### Article 6

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, paragraph 1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.
2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.

### Article 7

States Parties shall, subject to the provisions of their national law:

- (a) Take measures to provide for the seizure and confiscation, as appropriate, of:
  - (i) Goods such as materials, assets and other instrumentalities used to commit or facilitate offences under the present Protocol;
  - (ii) Proceeds derived from such offences;
- (b) Execute requests from another State Party for seizure or confiscation of goods or proceeds referred to in subparagraph (a) (i);

(c) Take measures aimed at closing, on a temporary or definitive basis, premises used to commit such offences.

#### Article 8

1. States Parties shall adopt appropriate measures to protect the rights and interests of child victims of the practices prohibited under the present Protocol at all stages of the criminal justice process, in particular by:

(a) Recognizing the vulnerability of child victims and adapting procedures to recognize their special needs, including their special needs as witnesses;

(b) Informing child victims of their rights, their role and the scope, timing and progress of the proceedings and of the disposition of their cases;

(c) Allowing the views, needs and concerns of child victims to be presented and considered in proceedings where their personal interests are affected, in a manner consistent with the procedural rules of national law;

(d) Providing appropriate support services to child victims throughout the legal process;

(e) Protecting, as appropriate, the privacy and identity of child victims and taking measures in accordance with national law to avoid the inappropriate dissemination of information that could lead to the identification of child victims;

(f) Providing, in appropriate cases, for the safety of child victims, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation and retaliation;

(g) Avoiding unnecessary delay in the disposition of cases and the execution of orders or decrees granting compensation to child victims.

2. States Parties shall ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations, including investigations aimed at establishing the age of the victim.

3. States Parties shall ensure that, in the treatment by the criminal justice system of children who are victims of the offences described in the present Protocol, the best interest of the child shall be a primary consideration.

4. States Parties shall take measures to ensure appropriate training, in particular legal and psychological training, for the persons who work with victims of the offences prohibited under the present Protocol.

5. States Parties shall, in appropriate cases, adopt measures in order to protect the safety and integrity of those persons and/or organizations involved in the prevention and/or protection and rehabilitation of victims of such offences.

6. Nothing in the present article shall be construed as prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused to a fair and impartial trial.

### Article 9

1. States Parties shall adopt or strengthen, implement and disseminate laws, administrative measures, social policies and programmes to prevent the offences referred to in the present Protocol. Particular attention shall be given to protect children who are especially vulnerable to these practices.
2. States Parties shall promote awareness in the public at large, including children, through information by all appropriate means, education and training, about the preventive measures and harmful effects of the offences referred to in the present Protocol. In fulfilling their obligations under this article, States Parties shall encourage the participation of the community and, in particular, children and child victims, in such information and education and training programmes, including at the international level.
3. States Parties shall take all feasible measures with the aim of ensuring all appropriate assistance to victims of such offences, including their full social reintegration and their full physical and psychological recovery.
4. States Parties shall ensure that all child victims of the offences described in the present Protocol have access to adequate procedures to seek, without discrimination, compensation for damages from those legally responsible.
5. States Parties shall take appropriate measures aimed at effectively prohibiting the production and dissemination of material advertising the offences described in the present Protocol.

### Article 10

1. States Parties shall take all necessary steps to strengthen international cooperation by multilateral, regional and bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of those responsible for acts involving the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism. States Parties shall also promote international cooperation and coordination between their authorities, national and international non-governmental organizations and international organizations.
2. States Parties shall promote international cooperation to assist child victims in their physical and psychological recovery, social reintegration and repatriation.
3. States Parties shall promote the strengthening of international cooperation in order to address the root causes, such as poverty and underdevelopment, contributing to the vulnerability of children to the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism.
4. States Parties in a position to do so shall provide financial, technical or other assistance through existing multilateral, regional, bilateral or other programmes.

### Article 11

Nothing in the present Protocol shall affect any provisions that are more conducive to the realization of the rights of the child and that may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

#### Article 12

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.
2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.
3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

#### Article 13

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.
2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State that is a party to the Convention or has signed it. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

#### Article 14

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

#### Article 15

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General of the United Nations.
2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under this Protocol in regard to any offence that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee prior to the date on which the denunciation becomes effective.



**Article 16**

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.
2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.
3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

**Article 17**

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.

I hereby certify that the foregoing text is a true copy of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, adopted by the General Assembly of the United Nations on 25 May 2000, the original of which is deposited with the Secretary-General of the United Nations.

For the Secretary-General  
The Assistant Secretary-General  
in charge  
of the Office of Legal Affairs

Je certifie que le texte qui précède est une copie conforme du Protocole facultatif à la Convention relative aux droits de l'enfant, concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants, adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies le 25 mai 2000, et dont l'original se trouve déposé auprès du Secrétaire général des Nations Unies.

Pour le Secrétaire général  
Le Sous-Secrétaire général  
chargé  
du Bureau des affaires juridiques

  
Ralph Zacklin

United Nations, New York  
1 June 2000

Organisation des Nations Unies  
New York, le 1<sup>er</sup> juin 2000

**Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα  
Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία  
παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική  
πορνογραφία**

**Τα Κράτη Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,**

Θεωρώντας ότι, για να επιτευχθούν περαιτέρω οι σκοποί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η υλοποίηση των διατάξεων της, ιδίως των άρθρων 1,11, 21, 32, 33, 34, 35 και 36, πρέπει να επεκταθούν τα μέτρα που απαιτείται να λάβουν τα Κράτη Μέρη προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία του παιδιού έναντι της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας,

Θεωρώντας επίσης ότι η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση εργασίας που είναι πιθανό να είναι επικίνδυνη ή να δυσχεραίνει την εκπαίδευση του παιδιού ή να είναι επιβλαβής για την υγεία του παιδιού ή για τη σωματική, ψυχική, πνευματική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξη του,

Ανησυχώντας σοβαρά για τη σημαντική και αυξανόμενη διεθνή διακίνηση παιδιών με σκοπό την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία,

Ανησυχώντας ιδιαίτερα για την ευρέως διαδεδομένη και συνεχιζόμενη πρακτική του σεξουαλικού τουρισμού, στην οποία τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευπαθή, καθώς προάγει άμεσα την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία,

Αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών, κινδυνεύουν περισσότερο από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και ότι τα κορίτσια εκπροσωπούνται δυσανάλογα στα σεξουαλικώς εκμεταλλευόμενα άτομα,

Ανησυχώντας για την αυξανόμενη διαθεσιμότητα παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο και σε άλλες αναπτυσσόμενες τεχνολογίες, και υπενθυμίζοντας τη Διεθνή Διάσκεψη για την Καταπολέμηση της Παιδικής Πορνογραφίας στο Διαδίκτυο που έλαβε χώρα στη Βιέννη το 1999, και ιδίως το συμπέρασμα της που καλεί για την ποινικοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο της παραγωγής, διάθεσης, εξαγωγής, μετάδοσης, εισαγωγής, σκόπιμης κατοχής και διαφήμισης της παιδικής πορνογραφίας, και τονίζοντας τη σημασία της στενότερης συνεργασίας μεταξύ των Κυβερνήσεων και της βιομηχανίας του Διαδικτύου,

Πιστεύοντας ότι η εξάλειψη της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας θα διευκολυνθεί με την υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης που να αντιμετωπίζει τους παράγοντες που ευνοούν τις ανωτέρω καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της υπανάπτυξης, της φτώχειας, των οικονομικών ανομοιοτήτων, της άδικης κοινωνικο-οικονομικής διάρθρωσης, των δυσλειτουργικών οικογενειών, της έλλειψης εκπαίδευσης, της αστικής-αγροτικής αποδημίας, της διάκρισης μεταξύ των φύλων, της ανεύθυνης σεξουαλικής συμπεριφοράς των ενηλίκων, των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, των ένοπλων συγκρούσεων και της διακίνησης παιδιών,

Πιστεύοντας επίσης ότι απαιτούνται προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού για τη μείωση της καταναλωτικής ζήτησης για την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και πιστεύοντας ακόμη στη σημασία της ενίσχυσης της παγκόσμιας συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων και της βελτίωσης της επιβολής του νόμου σε εθνικό επίπεδο,

Σημειώνοντας τις διατάξεις διεθνών νομικών κειμένων που αφορούν στην προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Χάγης για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία για Διακρατικές Υιοθεσίες, της Σύμβασης της Χάγης για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών, της Σύμβασης της Χάγης σχετικά με τη Δικαιοδοσία, το Εφαρμοστέο Δίκαιο, την Αναγνώριση, την Εκτέλεση και τη Συνεργασία σε Θέματα Γονικής Ευθύνης και Μέτρων Προστασίας των Παιδιών, και της Σύμβασης 182 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με την Απαγόρευση και την Άμεση Δράση για την Εξάλειψη των Χειρότερων Μορφών Παιδικής Εργασίας,

Ενθαρρυσμένα από τη μεγάλη στήριξη για τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που καταδεικνύει την ευρεία δέσμευση που υφίσταται για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της εφαρμογής των διατάξεων του Προγράμματος Δράσης για την Πρόληψη της Εμπορίας Παιδιών, της Παιδικής Πορνείας και της Παιδικής Πορνογραφίας και τη Δήλωση και την Ημερήσια Διάταξη για Δράση που υιοθετήθηκαν στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση των Παιδιών για Εμπορικούς Σκοπούς, που έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη από τις 27 έως τις 31 Αυγούστου 1996, και των λοιπών σχετικών διατάξεων και εισηγήσεων των αρμόδιων διεθνών φορέων,

Λαμβάνοντας ιδιαίτερως υπ' όψιν τη σημασία των παραδόσεων και των πολιτιστικών αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Συμφώνησαν ως εξής:

**Άρθρο 1**

Τα Κράτη Μέρη θα απαγορεύσουν την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

**Άρθρο 2**

Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου:

(α) Εμπορία παιδιών σημαίνει κάθε πράξη ή συναλλαγή με την οποία ένα παιδί μεταβιβάζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων σε άλλο πρόσωπο έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(β) Παιδική πορνεία σημαίνει χρησιμοποίηση ενός παιδιού σε γενετήσιες δραστηριότητες έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(γ) Παιδική πορνογραφία σημαίνει κάθε αναπαράσταση, με οποιοδήποτε μέσο, ενός παιδιού που εμπλέκεται σε πραγματικές ή προσομοιωμένες γενετήσιες δραστηριότητες, ή οποιαδήποτε αναπαράσταση των γεννητικών οργάνων ενός παιδιού πρωταρχικά για γενετήσιους σκοπούς.

**Άρθρο 3**

1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να εξασφαλίσει ότι, τουλάχιστον, οι ακόλουθες πράξεις και δραστηριότητες

καλύπτονται πλήρως στο ποινικό του δίκαιο, ανεξάρτητα από το αν τα εν λόγω εγκλήματα τελούνται στο εσωτερικό ή διεθνώς ή σε μεμονωμένη ή οργανωμένη βάση:

(α) Όσον αφορά στην εμπορία παιδιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2:

(i) προσφορά, παράδοση ή αποδοχή, με οποιοδήποτε μέσο, παιδιού με

σκοπό:

α. τη γενετήσια εκμετάλλευση του παιδιού,

β. τη μεταφορά οργάνων του παιδιού έναντι κέρδους,

γ. τη συμμετοχή του παιδιού σε καταναγκαστική εργασία

(ii) ανάρμοστη πρόκληση συγκατάθεσης, από μεσολαβητή, για την υιοθεσία του παιδιού κατά παράβαση των ισχυόντων διεθνών κειμένων περί υιοθεσίας.

(β) Προσφορά, λήψη, προμήθεια ή παροχή παιδιού για παιδική πορνεία, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

(γ) Παραγωγή, διάθεση, διάδοση, εισαγωγή, εξαγωγή, προσφορά, πώληση ή κατοχή για τους ανωτέρω σκοπούς παιδικής πορνογραφίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου ενός Κράτους Μέρους, το ίδιο θα ισχύει για την απόπειρα τέλεσης και για τη συνενοχή ή συμμετοχή σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω πράξεις.

3. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να καταστήσει κολάσιμα τα εν λόγω εγκλήματα με κατάλληλες κυρώσεις που λαμβάνουν υπ' όψιν τη σοβαρή φύση τους.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου του, κάθε Κράτος Μέρος θα λάβει μέτρα, όπου αρμόζει, για να θεσπίσει την ευθύνη νομικών προσώπων για τα εγκλήματα που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Με την επιφύλαξη των νομικών αρχών του Κράτους Μέρους, η εν λόγω ευθύνη των νομικών προσώπων μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα αρμόζοντα νομικά και διοικητικά μέτρα, για να εξασφαλίσουν ότι όλα τα άτομα που εμπλέκονται στην υιοθεσία ενός παιδιού ενεργούν σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή νομικά κείμενα.

#### Άρθρο 4

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, όταν τα εγκλήματα τελούνται στην επικράτεια του ή σε πλοίο ή αεροσκάφος που είναι νηολογημένο στο εν λόγω κράτος.

2. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να λάβει μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Όταν ο φερόμενος ως δράστης είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους ή άτομο με συνήθη διαμονή στην επικράτεια του.

(β) Όταν το θύμα είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους.

3. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να λάβει επίσης τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των ανωτέρω εγκλημάτων σε περίπτωση που ο φερόμενος ως δράστης ευρίσκεται στην επικράτεια του και δεν τον εκδίδει σε άλλο Κράτος

Μέρος λόγω του ότι το αδίκημα τελέσθηκε από έναν υπήκοο του.

4. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.

#### Άρθρο 5

1. Τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 θεωρείται ότι περιλαμβάνονται στα εγκλήματα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση σε κάθε συνθήκη έκδοσης που υφίσταται μεταξύ Κρατών Μερών και θα περιλαμβάνονται ως εκδόσιμα εγκλήματα σε κάθε συνθήκη έκδοσης που θα συναφθεί μεταγενέστερα μεταξύ τους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις εν λόγω συνθήκες.

2. Αν ένα Κράτος Μέρος που ορίζει ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης λάβει αίτηση έκδοσης από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει συνθήκη έκδοσης, μπορεί να θεωρήσει το παρόν Πρωτόκολλο ως νομική βάση για την έκδοση όσον αφορά στα εν λόγω εγκλήματα. Η έκδοση θα υπόκειται στις προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

3. Τα Κράτη Μέρη που δεν ορίζουν ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης θα αναγνωρίζουν ότι μεταξύ τους για τα εν λόγω εγκλήματα επιτρέπεται η έκδοση με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

4. Τα εν λόγω εγκλήματα πρέπει να θεωρούνται, για τον σκοπό της έκδοσης μεταξύ Κρατών Μερών, ως τελεσθέντα όχι μόνο στον τόπο που έλαβαν χώρα αλλά και στις επικράτειες των κρατών που πρέπει να καθιερώσουν τη δικαιοδοσία τους σύμφωνα με το άρθρο 4.

5. Αν υποβληθεί αίτηση έκδοσης για έγκλημα που περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, και το αιτούμενο Κράτος Μέρος δεν εκδώσει ή δεν προτίθεται να εκδώσει βάσει της εθνικότητας του δράστη, το εν λόγω κράτος θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να υποβάλει την υπόθεση στις αρμόδιες αρχές του με σκοπό τη δίωξη.

#### Άρθρο 6

1. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παρέχουν μεταξύ τους τον μεγαλύτερο βαθμό συνδρομής σε σχέση με έρευνες ή ποινικές διαδικασίες ή διαδικασίες έκδοσης που αφορούν στα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεση τους και είναι απαραίτητα για τη διαδικασία.

2. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις συνθήκες ή άλλες ρυθμίσεις περί αμοιβαίας νομικής συνδρομής που υφίστανται μεταξύ τους. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες συνθήκες ή ρυθμίσεις, τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παρέχουν μεταξύ τους συνδρομή σύμφωνα με το εγχώριο δίκαιό τους.

#### Άρθρο 7

Τα Κράτη Μέρη οφείλουν με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας τους,

(α) λαμβάνουν μέτρα που προβλέπουν την κατάσχεση και δήμευση, ως αρμόζει:

(i) αγαθών, όπως υλικών, περιουσιακών στοιχείων και άλλων ειδών που χρησιμοποιούνται για την τέλεση ή διευκόλυνση των εγκλημάτων βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(ii) εσόδων που αποκομίζονται από τα εν λόγω εγκλήματα·

(β) εκτελούν τις αιτήσεις άλλου Κράτους Μέρους για τη δήμευση ή κατάσχεση των αγαθών ή εσόδων που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (α) (i).

(γ) λαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στο κλείσιμο, σε προσωρινή ή μόνιμη βάση, των χώρων που χρησιμοποιούνται για την τέλεση των εν λόγω εγκλημάτων.

#### Άρθρο 8

1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών-θύματων πρακτικών που απαγορεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της ποινικής δικαιοσύνης, ιδίως:

(α) αναγνωρίζοντας την ευπάθεια των παιδιών-θυμάτων και προσαρμόζοντας τις διαδικασίες για την αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ιδιαίτερες ανάγκες τους ως μαρτύρων·

(β) ενημερώνοντας τα παιδιά-θύματα για τα δικαιώματά τους, τον ρόλο τους και το πλαίσιο, τον γρόνο και την πρόοδο της διαδικασίας και την έκβαση των υποθέσεων τους·

(γ) επιτρέποντας την παρουσίαση και εξέταση των απόψεων, των αναγκών και των ανησυχιών των παιδιών-θυμάτων στη διαδικασία, όταν επηρεάζονται τα προσωπικά τους συμφέροντα, με τρόπο που συνάδει με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας·

(δ) παρέχοντας κατάλληλες υπηρεσίες στήριξης στα παιδιά-θύματα, σε όλη τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας·

(ε) προστατεύοντας, ως αρμόζει, την ιδιωτική ζωή και την ταυτότητα των παιδιών-θυμάτων και λαμβάνοντας μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για την αποφυγή της ανάρμοστης γνωστοποίησης πληροφοριών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας των παιδιών-θυμάτων·

(στ) μεριμνώντας, σε κατάλληλες περιπτώσεις, για την ασφάλεια των παιδιών-θυμάτων, καθώς και για την ασφάλεια των οικογενειών τους και των μαρτύρων τους, από εκφοβισμό και αντίποινα·

(ζ) αποφεύγοντας την άσκοπη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των υποθέσεων και την εκτέλεση των διατάξεων ή αποφάσεων που παρέχουν αποζημίωση σε παιδιά-θύματα.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την πραγματική ηλικία του θύματος δεν θα εμποδίζει την έγερση ποινικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών που αποσκοπούν στον προσδιορισμό της ηλικίας του θύματος.

3. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι, κατά την αντιμετώπιση από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης των παιδιών που είναι θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο, θα λαμβάνεται πρωτίστως υπ' όψιν το συμφέρον του παιδιού.

4. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν την κατάλληλη εκπαίδευση, ιδίως τη νομική και

ψυχολογική εκπαίδευση, των προσώπων η εργασία των οποίων απευθύνεται στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται από το παρόν Πρωτόκολλο.

5. Τα Κράτη Μέρη, όταν συντρέχει περίπτωση, υιοθετούν μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και ακεραιότητας προσώπων ή οργανισμών που εμπλέκονται στην πρόληψη, στην προστασία ή στην αποκατάσταση των θυμάτων των εν λόγω εγκλημάτων.

6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να θίγει ή να είναι ασυμβίβαστη με τα δικαιώματα του κατηγορουμένου για δίκαιη και αμερόληπτη δίκη.

#### Άρθρο 9

1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν ή ενισχύουν, εφαρμόζουν και διαδίδουν νόμους, διοικητικά μέτρα, κοινωνικές πολιτικές και προγράμματα για την πρόληψη των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προστασία των παιδιών που είναι ιδιαίτερα ευπαθή στις πρακτικές αυτές.

2. Τα Κράτη Μέρη προαγάγουν την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, μέσω ενημέρωσης με όλα τα κατάλληλα μέσα, την εκπαίδευση και την κατάρτιση σχετικά με τα προληπτικά μέτρα και τις επιβλαβείς επιπτώσεις των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει του παρόντος άρθρου, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινότητας και, ιδίως, των παιδιών και των παιδιών-θυμάτων στα εν λόγω προγράμματα ενημέρωσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, και σε διεθνές επίπεδο.

3. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα εφικτά μέτρα με σκοπό να εξασφαλίσουν κάθε κατάλληλη αρωγή προς τα θύματα των εν λόγω εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους κοινωνικής επανένταξης τους και της πλήρους σωματικής και ψυχολογικής ανάρρωσής τους.

4. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι όλα τα παιδιά-θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικές διαδικασίες για την αναζήτηση, άνευ διακρίσεων, αποζημίωσης από τους νομικά υπευθύνους.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτελεσματική απαγόρευση της παραγωγής και διάδοσης υλικού που διαφημίζει τα εγκλήματα που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο.

#### Άρθρο 10

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία με πολυμερείς, περιφερειακές και διμερείς ρυθμίσεις για την πρόληψη, ανακάλυψη, διερεύνηση, δίωξη και τιμωρία αυτών που ευθύνονται για πράξεις που αφορούν στην εμπορία παιδιών, στην παιδική πορνεία, στην παιδική πορνογραφία και στον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό. Τα Κράτη Μέρη προάγουν επίσης τη διεθνή συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των αρχών τους, των εθνικών και διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων και των διεθνών οργανισμών.

2. Τα Κράτη Μέρη προάγουν τη διεθνή συνεργασία για να βοηθήσουν τα παιδιά-θύματα στη σωματική και

ψυχολογική ανάρρωση, στην κοινωνική επανένταξη και στον επαναπατρισμό τους.

3. Τα Κράτη Μέρη προάγουν την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για να αντιμετωπισθούν τα αίτια που βρίσκονται στη ρίζα του προβλήματος, όπως η φτώχεια και η υπανάπτυξη, που συμβάλλουν στο ευάλωτο των παιδιών ως προς την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία, την παιδική πορνογραφία και τον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό.

4. Τα Κράτη Μέρη που έχουν τη δυνατότητα παρέχουν οικονομική, τεχνική ή άλλη συνδρομή μέσω υφισταμένων πολυμερών, περιφερειακών, διμερών ή άλλων προγραμμάτων.

#### Άρθρο 11

Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζει διατάξεις που συμβάλλουν περισσότερο στην υλοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού, οι οποίες μπορεί να περιέχονται:

- (α) στη νομοθεσία ενός Κράτους Μέρους,
- (β) στο διεθνές δίκαιο που ισχύει για το εν λόγω κράτος.

#### Άρθρο 12

1. Κάθε Κράτος Μέρος, εντός δύο ετών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου για το εν λόγω Κράτος Μέρος, θα υποβάλει έκθεση στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία θα παρέχει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Μετά την υποβολή της πλήρους έκθεσης, κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να συμπεριλαμβάνει στις εκθέσεις που υποβάλλει στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα με το άρθρο 44 της Σύμβασης, οποιεσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τα λοιπά Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου υποβάλλουν έκθεση κάθε πέντε χρόνια.

3. Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού μπορεί να ζητεί από τα Κράτη Μέρη περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

#### Άρθρο 13

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση και είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει. Τα κείμενα επικύρωσης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

#### Άρθρο 14

1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ τρεις μήνες μετά την κατάθεση του δέκατου κειμένου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε κράτος που επικυρώνει το παρόν Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό μετά τη θέση του σε ισχύ,

το Πρωτόκολλο θα τίθεται σε ισχύ έναν μήνα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δικού του κειμένου επικύρωσης ή προσχώρησης.

#### Άρθρο 15

1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο ανά πάσα στιγμή με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος θα ενημερώσει στη συνέχεια τα άλλα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και όλα τα κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση. Η καταγγελία θα ισχύσει ένα έτος μετά την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Η εν λόγω καταγγελία δεν απαλλάσσει το Κράτος Μέρος από τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου σε σχέση με έγκλημα που έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία κατά την οποία θα τεθεί σε ισχύ η καταγγελία. Η εν λόγω καταγγελία δεν θίγει επίσης με κανέναν τρόπο τη συνέχιση της εξέτασης οποιουδήποτε ζητήματος που βρίσκεται ήδη υπό εξέταση από την Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού πριν από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας.

#### Άρθρο 16

1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας θα γνωστοποιήσει στη συνέχεια την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη Μέρη, ζητώντας τους να δηλώσουν αν είναι υπέρ της σύγκλησης διάσκεψης των Κρατών Μερών, για να εξετασθούν και να ψηφισθούν οι προτάσεις. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της εν λόγω γνωστοποίησης, τουλάχιστον το ένα τρίτο των Κρατών Μερών είναι υπέρ της εν λόγω διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας θα συγκαλέσει τη διάσκεψη υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που υιοθετείται από την πλειοψηφία των Κρατών Μερών που είναι παρόντα και ψηφίζουν στη διάσκεψη, θα υποβάλλεται στην Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για έγκριση.

2. Η τροποποίηση που υιοθετήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θα τίθεται σε ισχύ όταν εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση και γίνει αποδεκτή από πλειοψηφία δύο τρίτων των Κρατών Μερών.

3. Όταν μια τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, θα είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που την αποδέχθηκαν, και τα λοιπά Κράτη Μέρη θα εξακολουθήσουν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και τις οποιεσδήποτε προηγούμενες τροποποιήσεις που έχουν αποδεχθεί.

#### Άρθρο 17

1. Το παρόν Πρωτόκολλο, τα κείμενα του οποίου στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στα αρχεία των Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα αποστείλει επικυρωμένα αντίγραφα του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και σε όλα τα κράτη που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση.

**Άρθρο δεύτερο****Τροποποιήσεις - Προσθήκες στον Ποινικό Κώδικα**

1. Η περίπτωση η' του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«η) πράξη δουλεμπορίου, εμπορίας ανθρώπων, σωματεμπορίας ή ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, διενέργειας ταξιδιών με σκοπό την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού ή πορνογραφίας ανηλικού».

2. Στο άρθρο 113 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Η προθεσμία παραγραφής των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323Α, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351 Α, όταν αυτά στρέφονται κατά ανηλικών, αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 118 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν ο παθών έχει συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας του, το δικαίωμα της έγκλησης έχουν και ο παθών και ο νόμιμος αντιπρόσωπος του, και μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του το δικαίωμα αυτό το έχει μόνο ο παθών.»

4. Στο άρθρο 323Α προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Με ισόβια κάθειρξη τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο.»

5. Μετά το άρθρο 323Α προστίθεται άρθρο 323Β ως εξής:

«Διενέργεια ταξιδιών με σκοπό από τους μετέχοντες σε αυτά την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού (σεξουαλικός τουρισμός)

Όποιος οργανώνει, χρηματοδοτεί, κατευθύνει, εποπτεύει, διαφημίζει ή μεσολαβεί με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο σε διενέργεια ταξιδιών με σκοπό από τους μετέχοντες σε αυτά την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλικού, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Όποιος με τον παραπάνω σκοπό μετέχει σε ταξίδια του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, ανεξάρτητα από την ευθύνη του για την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.»

6. Στο άρθρο 338 η παράγραφος 2 αντικαθίσταται και προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«2. Όποιος με κατάχρηση των παραπάνω καταστάσεων προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του με ασελγείς χειρονομίες ή πράξεις που αφορούν σε ασελγείς πράξεις, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.»

«3. Αν η πράξη της παραγράφου 1 έγινε από δύο ή περισσότερους που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.»

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 339 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν στην περίπτωση του στοιχείου γ' της προηγούμενης παραγράφου ο υπαίτιος όταν τέλεσε την πράξη δεν είχε συμπληρώσει τα 18 έτη, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.»

8. Το άρθρο 345 αντικαθίσταται ως εξής:

**«Αιμομιξία**

1. Η συνουσία μεταξύ συγγενών εξ αίματος, ανιούσας και κατιούσας γραμμής, τιμωρείται: α) ως προς τους ανιόντες με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών αν ο κατιών είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, με κάθειρξη αν ο κατιών δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο αλλά όχι το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών αν ο κατιών είναι ενήλικος· β) ως προς τους κατιόντες, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών γ) μεταξύ αμφιθαλών ή ετεροθαλών αδελφών, με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Συγγενείς κατιούσας γραμμής ή αδελφοί μπορούν να απαλλαγούν από κάθε ποινή, αν κατά το χρόνο της πράξης δεν είχαν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.»

9. Το άρθρο 346 αντικαθίσταται ως εξής:

**«Ασέλγεια μεταξύ συγγενών**

1. Με τις ποινές του άρθρου 345 παρ. 1 τιμωρείται η επιχείρηση και κάθε άλλης, πλην της συνουσίας, ασελγούς πράξης που γίνεται μεταξύ των συγγενών που αναφέρονται στο άρθρο 345.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 345 έχει εφαρμογή και σε αυτήν την περίπτωση.»

10. Το άρθρο 348Α αντικαθίσταται ως εξής:

**«Πορνογραφία ανηλικών**

1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ.

2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα του σώματος ή μέρους του σώματος ανηλικού, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και πραγματικής ή εικονικής ασελγούς πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο.

4. Οι πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ: α) αν τελέσθηκαν κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια β) αν η

παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή σωματικής δυσλειτουργίας λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο έτος. Αν η πράξη της περίπτωσης β' είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων έως πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.»

11. Μετά το άρθρο 352 προστίθεται άρθρο 352Α ως εξής:

«Ψυχοδιαγνωστική εξέταση και θεραπεία του δράστη και του θύματος εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής

1. Όταν το θύμα είναι ανήλικο, ο ύποπτος ή κατηγορούμενος για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, του κεφαλαίου 19 του Ποινικού Κώδικα, υποβάλλεται σε διαγνωστική εξέταση της ψυχογενετήσιας κατάστασής του. Η εξέταση αυτή διατάσσεται μόνον εφόσον συναινεί ο καθ' ου αφορά αυτή κατά την προδικασία από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή, αν διενεργείται τακτική ανάκριση, από τον αρμόδιο ανακριτή και κατά την κύρια διαδικασία από το δικαστήριο.

2. Αν κάποιος καταδικασθεί για έγκλημα που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, το δικαστήριο υπό την προϋπόθεση της παραγράφου 1 μπορεί να διατάξει και την παρακολούθηση προγράμματος ψυχογενετήσιας θεραπείας του, η οποία εκτελείται κατά το χρόνο έκτισης της ποινής ή ανεξάρτητα από αυτήν.

3. Σε ειδική εξέταση της ψυχικής και σωματικής κατάστασης του υποβάλλεται και το ανήλικο θύμα των πράξεων της παραγράφου 1, προκειμένου να κριθεί αν έχει ανάγκη θεραπείας. Η θεραπεία του ανηλίκου θύματος διατάσσεται κατά την προδικασία από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή, αν διενεργείται τακτική ανάκριση, από τον αρμόδιο ανακριτή και κατά την κύρια διαδικασία από το δικαστήριο.

4. Αν κριθεί αναγκαίο για την προστασία του ανηλίκου θύματος, ο εισαγγελέας, ο ανακριτής ή το δικαστήριο διατάσσει την απομάκρυνση του δράστη από το περιβάλλον του θύματος ή την απομάκρυνση του θύματος και την προσωρινή διαμονή του σε προστατευμένο περιβάλλον, καθώς και την απαγόρευση της μεταξύ δράστη και θύματος επικοινωνίας.

5. Με διάταγμα, που θα εκδοθεί κατόπιν προτάσεων των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντός έξι μηνών από την έκδοση του παρόντος νόμου, θα καθορισθούν οι λεπτομέρειες της διαγνωστικής εξέτασης και της θεραπείας του θύματος και του υπόπτου ή του κατηγορουμένου.»

12. Μετά το άρθρο 352Α προστίθεται άρθρο 352Β ως εξής:

«Προστασία της ιδιωτικής ζωής του ανηλίκου θύματος

Όποιος, από την καταγγελία πράξης που υπάγεται στα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και

οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, δημοσιοποιεί με οποιονδήποτε τρόπο περιστατικά που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας του ανηλίκου θύματος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.»

### Άρθρο τρίτο

#### Τροποποιήσεις - Προσθήκες στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Μετά το άρθρο 108 προστίθεται άρθρο 108Α ως εξής:

«Δικαιώματα ανηλίκου θύματος προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας

Ο ανήλικος - θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 101, 104 και 105 και αν ακόμη δεν παρίσταται ως πολιτικός ενάγων.»

2. Το εδάφιο α' του άρθρου 221 αντικαθίσταται ως εξής:

«Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία όσοι:

α) κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την ανάκριση ή του δικαστηρίου δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.»

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 226 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει.»

4. Μετά το άρθρο 226 προστίθεται άρθρο 226Α ως εξής:

«Ανήλικοι μάρτυρες θύματα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας

1. Κατά την εξέταση, ως μάρτυρα, του ανηλίκου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα, διορίζεται ως πραγματογνώμων παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψης τους ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204-208 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας.

3. Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

4. Η γραπτή κατάθεση του ανηλίκου αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως.



5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλίκου γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές.

6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλίκων θυμάτων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχιών.»

#### **Άρθρο τέταρτο** **Ευθύνη νομικών προσώπων**

1. Αν κάποιος από τα εγκλήματα των άρθρων 323Α παράγραφος 4α και 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα τελέσθηκε για λογαριασμό νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, με υπαιτιότητα οποιουδήποτε φυσικού προσώπου, που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου αυτού του νομικού προσώπου και ασκεί εντός του νομικού προσώπου διευθυντική εξουσία, η οποία στηρίζεται σε: α) εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου ή β) εξουσία λήψεως αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου ή γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου, σε αυτό το νομικό πρόσωπο μπορεί να επιβάλλονται με απόφαση του αρμόδιου Νομάρχη οι εξής διοικητικές κυρώσεις: α) προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης για χρονικό διάστημα από έναν μήνα έως δύο έτη ή, αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από τον νόμο, προσωρινή απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα, β) αποκλεισμός για το ίδιο χρονικό διάστημα από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή από δημόσιους διαγωνισμούς, γ) διοικητικό πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες έως τρία εκατομμύρια ευρώ. Σε περίπτωση επανάληψης κάποιου από τα ανωτέρω εγκλήματα επιβάλλεται οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ή οριστική απαγόρευση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2. Αν κάποιος από τα εγκλήματα της παραγράφου 1 τελέσθηκε για λογαριασμό νομικού προσώπου από ένα ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος, λόγω αμέλειας ενός από τα διευθυντικά στελέχη της παραγράφου 1 ως προς την εποπτεία ή τον έλεγχο του ιεραρχικά κατώτερου στελέχους επιβάλλονται οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις: α) προσωρινή για χρονικό διάστημα από δέκα ημέρες έως έξι μήνες αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή, αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από τον νόμο, απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, β) αποκλεισμός για το ίδιο χρονικό διάστημα από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή από δημόσιους διαγωνισμούς, γ) διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες έως ένα εκατομμύριο ευρώ.

3. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου ή της επιχείρησης και οι περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

4. Αν κάποιος από τα εγκλήματα της παραγράφου 1 τελέσθηκε από τρίτο πρόσωπο προς όφελος του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, στο νομικό πρόσωπο που ωφελείται επιβάλλονται αναλόγως οι διοικητικές κυρώσεις των προηγούμενων παραγράφων.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων των παραγράφων 1 και 2, οι αρμόδιες υπηρεσίες είσπραξης, ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

#### **Άρθρο πέμπτο** **Εκδίκαση υποθέσεων ανηλίκων θυμάτων προσβολής της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας**

Υποθέσεις ανηλίκων θυμάτων των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323 Α παρ. 4, 324 και στα άρθρα 336, 337, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α και 353 ανακρίνονται και εκδικάζονται σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας εντός δύο ετών από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσής της.

#### **Άρθρο έκτο** **Τροποποιήσεις - προσθήκες στο ν. 3226/2004 και στο άρθρο 173 Κ.Πολ.Δ.**

1. Στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας είναι και τα ανήλικα θύματα των πράξεων που προβλέπονται από τα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα ως προς τις τυχόν ποινικές και αστικές αξιώσεις τους.»

2. Στο άρθρο 3 του ν. 3226/2004 ο τίτλος αντικαθίσταται ως εξής:

«Διορισμός συνηγόρου υπηρεσίας και ανηλίκου.»

3. Στο άρθρο 3 του ν. 3226/2004 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Εφόσον ο διάδικος είναι ανήλικο θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα, ο εισαγγελέας, ο ανακριτής με διάταξη, το συμβούλιο και το δικαστήριο με απόφαση, κατά περίπτωση, μπορούν, αν κριθεί αναγκαίο, να του διορίσουν συνήγορο αυτεπαγγέλτως από τον ειδικό πίνακα του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 3226/2004.»

4. Στο άρθρο 173 Κ.Πολ.Δ. προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Στις υποθέσεις που αφορούν σε ανηλικούς θύματα των πράξεων που προβλέπονται από τα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα ο εναγόμενος προκαταβάλλει τα κατά την κρίση του δικαστή έξοδα και τέλη του ενάγοντος (ανηλίκου) έως το ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.»

**Άρθρο έβδομο**

Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του ν. 3304/2005 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού» (ΦΕΚ 16 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ως διάκριση νοείται και η παρενόχληση, η οποία εκδηλώνεται με ανεπιθύμητη συμπεριφορά που σχετίζεται με έναν από τους λόγους του άρθρου 1 και έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.»

**Άρθρο όγδοο**

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν. 2472/1997(ΦΕΚ 50 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται:

α) από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών,

β) από τις δικαστικές - εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων.

Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις.

Στις περιπτώσεις άσκησης από τους πολίτες του δικαιώματος του συνέρχεσθαι κατά το άρθρο 11 του Συντάγματος επιτρέπεται η απλή λειτουργία συσκευών καταγραφής ήχου ή εικόνας ή άλλων ειδικών τεχνικών μέσων με σκοπό την καταγραφή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επόμενου εδαφίου.

Η καταγραφή ήχου ή εικόνας με οποιαδήποτε τεχνικής μορφής συσκευές με σκοπό τη βεβαίωση τέλεσης των παραπάνω εγκλημάτων γίνεται μόνον κατόπιν εντολής εκπροσώπου της εισαγγελικής αρχής και εφόσον επίκειται σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια.

Σκοπός της καταγραφής αυτής είναι μόνον η χρησιμοποίηση του βεβαιούντος την τέλεση των εγκλημάτων υλικού ως αποδεικτικού στοιχείου ενώπιον οποιασδήποτε ανακριτικής, εισαγγελικής αρχής και δικαστηρίου. Η επεξεργασία κάθε άλλου υλικού που δεν είναι αναγκαίο προς εξυπηρέτηση του παραπάνω σκοπού για τη βεβαίωση των εγκλημάτων απαγορεύεται, το δε σχετικό υλικό καταστρέφεται με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα.»

2. Στο εδάφιο στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 7Α του ν. 2472/1997, όπως προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 3090/2002, μετά τη φράση «Δικαστικές Αρχές ή Υπηρεσίες» και πριν τη φράση «στο πλαίσιο» προστίθεται η φράση «εκτός από τις λοιπές αρχές του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3».

3. Η περίπτωση β' του άρθρου 2 του ν. 2472/1997, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του ν. 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων.»

**Άρθρο ένατο**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 14 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 21 Δεκεμβρίου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ  
**ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΛΙΑΣ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ  
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

**ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ ΦΑΝΗ ΠΑΛΛΗ-ΠΕΤΡΑΛΙΑ**

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ  
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ**

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ**

*Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους*

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2007

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ  
**ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ**

## ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

### ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

#### ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	23104 23956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	2410 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	210 4135228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	26610 89122
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	2610 638109	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	2810 300781
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	26510 87215	ΜΥΤΙΛΗΝΗ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως 1	22510 46654
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	25310 22858		

#### ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

##### Σε έντυπη μορφή

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 €, προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

##### Σε μορφή DVD/CD

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom/dvd, δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. σε 5 € ανά έτος.

**ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: Τηλεφωνικά: 210 4071010 - fax: 210 4071010 - internet: <http://www.et.gr>**

#### ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α'	225 €	190 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Δωρεάν
Β'	320 €	225 €	Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.	2.250 €	645 €
Γ'	65 €	Δωρεάν	Δ.Δ.Σ.	225 €	95 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Δωρεάν	Α.Σ.Ε.Π.	70 €	Δωρεάν
Δ'	160 €	80 €	Ο.Π.Κ.	-	Δωρεάν
Α.Α.Π.	160 €	80 €	Α' + Β' + Δ' + Α.Α.Π.	-	450 €
Ε.Β.Ι.	65 €	33 €			

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή πρόσβασης μέσω διαδικτύου σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη: α) Α, Β, Δ, Α.Α.Π., Ε.Β.Ι. και Δ.Δ.Σ., η τιμή προσαυξάνεται, πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του 2007, κατά 40 € ανά έτος και ανά τεύχος και β) για το τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. & Γ.Ε.ΜΗ., κατά 60 € ανά έτος παλαιότητας.

\* Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστριαίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).

\* Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.

\* Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α., τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά Όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα).

\* Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. [5% επί του ποσού συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα)], καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.

\* Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρούνται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8 τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα ελεύθερης ανάγνωσης των δημοσιευμάτων που καταχωρούνται σε όλα τα τεύχη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως πλην εκείνων που καταχωρούνται στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ., από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου ([www.et.gr](http://www.et.gr)).

**Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08:00 μέχρι 13:00**



\* 0 1 0 0 2 9 0 2 4 1 2 0 7 0 0 2 0 \*

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΟΥ 34 \* ΑΘΗΝΑ 104 32 \* ΤΗΛ. 210 52 79 000 \* FAX 210 52 21 004  
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: [webmaster.et@et.gr](mailto:webmaster.et@et.gr)